

NORDISTICA TARTUENSIA NO. 18

HISTORIA
KRING GODSET SADJERW

SAADJÄRVE MÕISA
AJALUGU

Kalle Kroon

Tartu 2009

Innehåll

Abstract	• 6	Hushållet kring herremanshuset	• 50
Förord	• 8	DEN VACKRA NATURENS OCH	
Inledning	• 10	DET SKÖNA FRILUFTSLIVETS TID	• 50
Om godset	• 20	SPIRITUS – EN STOR INKOMSTKÄLLA	• 54
		FISKE	• 58
		SKOGSINDUSTRI	• 62
Personer	• 24	BYGGNADSARKITEKTUR	• 64
GEORG GUSTAV WRANGEL –		EN VANDRING I KARAKTÄRSHUSET I 1885,	
EN KAROLIN OCH GODSÄGARE	• 24	KORT EFTER OSCAR VON KOSKULLS DÖD	• 68
FERSENS	• 28		
KOSKULLS	• 30	Ryska väldets sönderfall och	
HAECKELS – PAUL VON HAECKEL	• 36	den Estniska republikens tillkomst	• 74
		GODSET KUCKULIN SOM SOMMAR-	
Godsets hushåll	• 38	STÄLLE FÖR KONSTSÄLLSKAPET	
ATT FÖRPANTA GODSET –		”PALLAS” UNDER ÅREN 1921-1930	• 76
ATT LEVA ETT HÄRLIGT LIV	• 38	SADJERW EFTER ANDRA VÄRLDSKRIGET	• 82
NÅGRA DRAG UR GODSFÖRVALTNINGENS VARDAG	• 38		
FRÅN PENNINGARRENDE TILL KÖP AV GÅRD.			
ÖVERGÅNG TILL KAPITALISTISKT LÖNERABETE	• 42	Källor och litteratur	• 88
BÖNDERNA KÖPER SINA GÅRDAR.		Nordistica Tartuensia	• 90
GODSETS BESTÅND UNDER 1800-TALET	• 44		
DET KAPITALISTISKA LÖNEARBETET	• 46		

Sisukord

Abstract	• 6	Majapidamine härrastemaja ümber	• 51
Eessõna	• 9	KAUNI LOODUSE JA	
Sissejuhatus	• 11	ILUSA VABAÕHUELU AEG	• 51
Mõisast	• 21	SPIRITUS – SUUR TULUALLIKAS	• 55
		KALAPÜÜK	• 59
Isikud	• 25	METSAMAJANDUS	• 63
GEORG GUSTAV WRANGEL –		EHITUSARHITEKTUUR	• 65
KAROLIIN JA MÕISAHÄRRA	• 25	JALUTUSKÄIK HÄRRASTEMAJAS AASTAL 1885,	
FERSENID	• 29	VEIDI PEALE OSCAR VON KOSKULLI SURMA	• 69
KOSKULLID	• 31		
HAECKELID – PAUL VON HAECKEL	• 37	Vene võimu lagunemine ja	
		Eesti Vabariigi teke	• 75
Mõisa majapidamine	• 39	KUKULINNA MÕIS	
MÕIS PANTIDA JA		TARTU KUNSTIÜHINGU	
ELADA TOREDAT ELU	• 39	PALLAS SUVEKODUNA 1921-1930	• 77
MÕNDA MÕISAVALITSEMISE ARGIPÄEVAST	• 39	SAADJÄRVE MÕIS PEALE TEIST MAAILMASÕDA	• 83
RAHARENDIST OSTETUD TALUDENI.			
ÜLEMINEK KAPITALISTLIKULE PALGATÖÖLE	• 41	Allikad ja kirjandus	• 89
TALUPOJAD OSTAVAD OMA TALUD ÄRA.		Nordistica Tartuensia	• 91
MÕISA KOOSSEIS 1800-TEL AASTATEL	• 43		
KAPITALISTLIK PALGATÖÖ	• 47		